

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

М. С. Міщенко

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Умань - 2017

УДК 159.923(075.8)

ББК 88.37я73

П 86

Рекомендовано до друку вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 8 від 24 квітня 2017 року).

Рецензенти:

Сафін О. Д. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Вахоцька І. О. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Діхтяренко С. Ю. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Психологія особистості: Навчальний посібник // Уклад.: М. С. Міщенко. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2017. – 110 с.

Навчальний посібник розкриває різноманітні підходи до психології особистості, знайомить з типологічними та індивідуальними психологічними особливостями людини, психологічними аспектами мотивації, діяльності, поведінки і спілкування. З урахуванням особливої ролі соціальних чинників у процесі соціалізації особистості висвітлюються проблеми становлення характеру, розвитку здібностей, формування емоційно-вольової сфери особистості, вищих потреб людини.

Посібник призначається для викладачів і студентів спеціальності «Психологія», учителів загальноосвітньої школи, психологів. Може бути використаний широким колом читачів, які цікавляться психологічними проблемами.

УДК 159.923(075.8)

ББК 88.37я73

© Міщенко М. С., 2017.

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Тема 1. Психологія особистості як наукова дисципліна.....	6
1. Основні напрями вивчення особистості.....	6
2. Базові категорії психології особистості: індивід, особистість, індивідуальність.....	8
3. Основні етапи історії досліджень особистості.....	11
Тема 2. Концепції особистості фрейдизму і неофрейдизму.....	13
1. Теорія особистості З. Фрейда.....	13
2. Аналітична психологія К. Юнга.....	16
3. Індивідуальна психологія А. Адлера.....	17
4. Соціокультурна психологія Карен Хорні.....	19
5. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма.....	21
6. Епігенетична теорія розвитку особистості Е. Еріксона.....	22
Тема 3. Диспозиційний напрям у психології особистості.....	23
1. Загальна характеристика диспозиційного напрямку у психології особистості.....	23
2. Диспозиційна теорія особистості Гордона Оллпорта.....	25
3. Теорія типів особистості Ганса Айзенка.....	27
4. Структурна теорія рис особистості Раймонда Кеттела.....	29
Тема 4. Когнітивний підхід до особистості.....	30
1. Загальна характеристика когнітивного підходу до особистості.....	30
2. Розвиток мислення в онтогенезі (теорія Жана Піаже).....	32
3. Теорія особистісних конструктів Джорджа Келлі.....	33
4. Теорія поля Курта Левіна.....	35
Тема 5. Гуманістичний напрям у психології особистості.....	37
1. Загальна характеристика гуманістичного напрямку.....	38
2. Теорія самоактуалізації Абрахама Маслоу.....	39
3. Феноменологічна теорія Карла Роджерса.....	42
4. Особистість у логотерапії Віктора Франкла.....	43
5. Екзистенційна психологія Ролло Мея.....	44
Тема 6. Теорії особистості психологів США і Європи.....	46
1. Соціально-когнітивна теорія особистості Альберта Бандури.....	46
2. Теорія соціального научіння Джуліана Роттера.....	48
3. Психологія свідомості Вільяма Джемса.....	50
4. Особистість в «описовій психології» В. Дільтея та Е. Шпрангера.....	51
5. Теорії особистості у французькій соціологічній школі.....	52
6. Транзактний аналіз Еріка Берна.....	54
Тема 7. Особистість у радянській психології.....	55
1. Погляди вітчизняних учених на психологічну структуру особистості.....	55
2. Ленінградська школа.....	57
3. Московська школа.....	60
4. Київська школа.....	63
Тема 8. Індивідуально-психологічні властивості особистості.....	65
1. Загальна характеристика властивостей людини як індивіда.....	65

2. Погляди психологів на роль генетичних чинників у розвитку особистості	67
3. Вікові індивідні властивості та особистість.....	69
4. Статевий диморфізм і статева ідентифікація особистості	72
5. Основні підходи до дослідження темпераменту	74
Тема 9. Соціально-психологічна характеристика особистості	79
1. Соціально зумовлені характеристики особистості.....	79
2. Поняття про характер. Типологія характерів.....	81
3. Акцентуації характеру	83
4. Поняття про мотивацію та її місце в структурі психіки	85
5. Теорії мотивації	89
Тема 10. Розвиток і формування особистості	96
1. Характеристика понять «розвиток» і «формування» особистості.....	96
2. Основні теорії розвитку особистості в дитинстві.....	98
3. Розвиток і формування самосвідомості.....	101
ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ	104

